

TILVÆKST Salgsafgrøder, nr. 12, 17. maj 2017

Indhold

- **Mark**
- Aktuelt i marken
- **Teknik**
- Cropsat - kan det bruges til noget?
- Nye faresymboler på plantebeskyttelsesmidler
- **Regler og tilskud**
- Frister for udarbejdelse og underskrifter på skema A, B og B1
- **Vanding**
- Vandingsvejledningen er flyttet til hjemmesiden

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henning Frostholm

Så er der endelig lidt højere temperaturer på vej – vi har også fået varierende mængder nedbør, så alt i alt, ideelt vejr for tilvækst i markerne. Et helt konkret eksempel på hvor hurtigt afgrøderne udvikler sig fik vi i sidste uge, da der onsdag kl. ca 16.00 blev sprøjtet noget maling på en hvedeplante og torsdag kl. 13.00 var planten allerede vokset 2,5 cm. Metoden er i øvrigt nyttig, hvis man vil følge hvor meget af planten der er beskyttet af en svampebehandling.

Billede 1 Malet hvedeplante (Foto: Lene Mathiasen).

Vinterhvede

Hveden er nu i stadie 33-37, og har der været 4 dage med minimum 1 mm nedbør, er der nu udløst en sprøtning mod septoria.

Vi anbefaler til første septoria behandling en sprøjtning med 0,6 l Viverda + 0,6 l Ultimate S eller 0,5 l Bell + 0,15 l Aproach/0,2 l Comet Pro. Er der meget meldug og er der endnu ikke anvendt Tallius, kan der tilsættes 0,1 l Tallius ellers kan der mod meldug medtages 0,3 l Orius/Prosaro.

Vinterbyg

Vinterbyggen er nu i begyndende skridning, stadie 49 og vi finder fortsat skoldplet i alle sorter, mest i Matros, Frigg og Hejmdal. Rusten har ikke udviklet sig i det kolde vejr, men der findes stadig potentielle smittekilder i bunden af afgrøden. Melduggen er heller ikke fuldt med op. Der er enkelte trips, men ikke over skadetærsklen.

Er der endnu ikke svampehandlet i vinterbyggen eller er det mere end 14 dage siden der sidst blev sprøjtet, anbefaler vi nu at køre med en afsluttende behandling. F.eks. 0,3 l Proline EC 250 + 0,2 l Aproach/0,25 l Comet Pro. I kraftige marker kan der tilsættes 0,2 l Cerone mod aksnedknækning.

Vinterrug

Vinterrugen er lidt længere fremme i udvikling og er nu i stadie 52. Vi finder stadig kun lidt skoldplet, men enkelte steder meget meldug. Her finder vi også kun enkelte trips. Er der endnu ikke bekæmpet svampe i rugen anbefaler vi i gode marker, at der sprøjtes med 0,3 l Prosaro. Ved meget skoldplet anvendes i stedet 0,3 l Proline Expert.

Triticale

Triticalen er i stadie 37-39 og der er fortsat en del meldug, men stort set ingen udvikling i gulrusten som ellers plejer at være det største problem i Triticalen. Er der allerede brugt Tallius kan der mod meldug anvendes 0,3 l Orius, som i øvrigt også har en god effekt mod gulrust.

Vårsæd

Nedbøren har her fået det sidste ukrudt til at spire frem og er der ikke allerede bekæmpet ukrudt, er det nu ved at være på tide. Flere marker begynder at vise tegn på manganmangel og det vil være en god idé enten at iblande mangan til ukrudtssprøjtningen eller køre alene med mangan. Husk, at tilsætte spredemiddel hvis du køre alene med mangan og det ikke er et produkt hvor der allerede er tilsat spredemiddel.

Stankelbenlarver

Mange oplever også at der i store områder af marken mangler planter – hvis man kigger nøje efter ligger der ofte 2-3 fede Stankelbenlarver i jorden lige der hvor planterne skulle have været. Desværre er der ikke så meget andet at gøre end at få sået om og så håbe at stankelbenlarverne har fået spist op og har forpuppet sig. Stankelbenlarver optræder oftest efter græsmarker, men kan dog også forekomme hvor der bare har været rigelig med énårig rapgræs i forfrugten. Hvis marken bliver tromlet lige efter såning er der en rimelig chance for, at angrebet minimeres, men ikke altid tilstrækkeligt.

Billede 2 Angreb af stankelbenlarver i bygmark. Bemærk at der i forageren, hvor jorden er mest fast, ikke er angreb (Foto Henning Frostholt).

Billede 3 Stankelbenlarver (Foto Henning Frostholt).

Vinterraps

Vinterrapsen har nu været i blomst i ca 14 dage og de fleste har været ude med en svampebehandling tilsat et pyrethroid mod skulpesnudebiller. Der er dog meldt om varierende effekt på snudebillerne og der kan være behov for en supplerende sprøjtning. Skulpesnudebiller anbefales bekæmpet under blomstring og til begyndende afblomstring ved 1-2 skulpesnudebiller pr plante. Effekten af en behandling holder sig kun ca. en uge. Husk nogle midler må kun anvendes én gang pr sæson – se afsnit om skadedyr i raps i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 10.

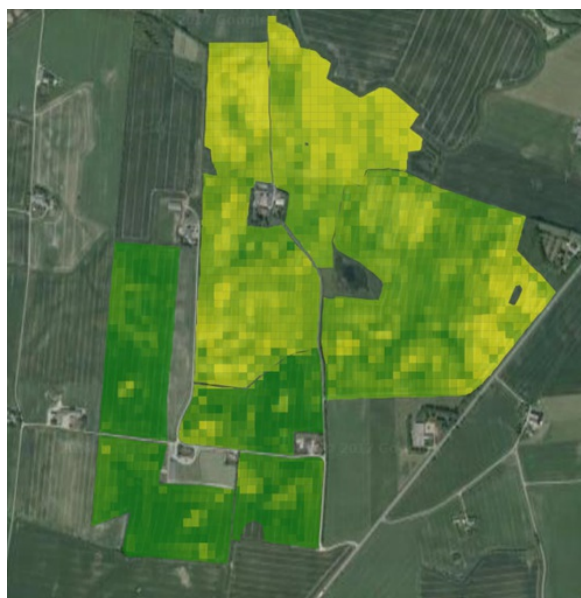
TEKNIK

Cropsat – kan det bruges til noget?

Af planterådgiver Lene Mathiasen

Der er lang vej fra satellitter i 800 kilometers højde til hvedemarkerne i Vestjylland, så er der nogen grund til at blande de to ting sammen?

CropSAT bruger satellitternes billeder til at beregne et biomasseindeks af afgrøden. Nedenstående biomassebillede fra 6. maj, billede 1 er fra nogle hvedemarker 5 km nordøst for Holstebro. De mørkegrønne marker mod sydvest er sået i perioden 10.-12. september efter vinterrasp og er sorten Nuffield. De mere gule marker mod nordøst er sået 23.-26. september efter korn og er sorten Benchmark. Der er tydeligvis forskel i biomasseindekset. En tur hen over markerne vil også vise kraftig og mindre kraftig afgrøde. I dette tilfælde er der altså god sammenhæng mellem billeder og marken. Turen til fods i marken kan dog ikke helt spares, for biomassebillederne viser ikke forskel på om det er afgrøde eller ukrudt.

Billede 1 Biomassebilleder fra 6. maj 2017 af hvedemarker med forfrugt raps og korn.

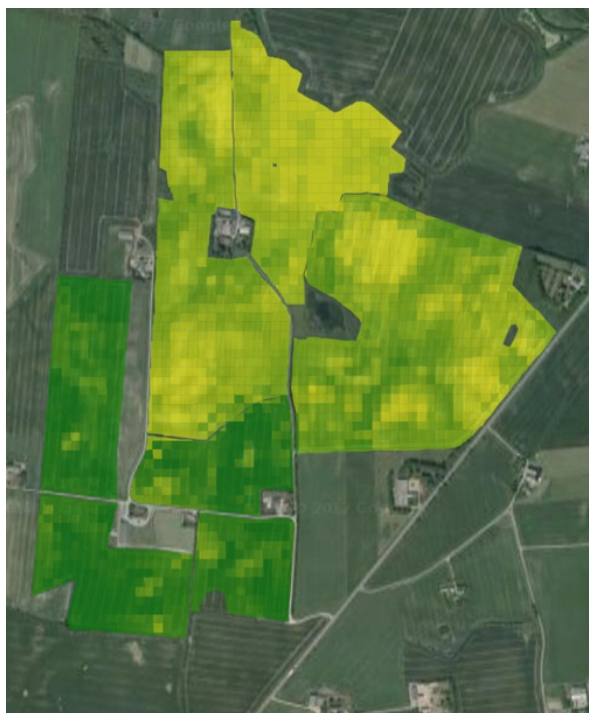
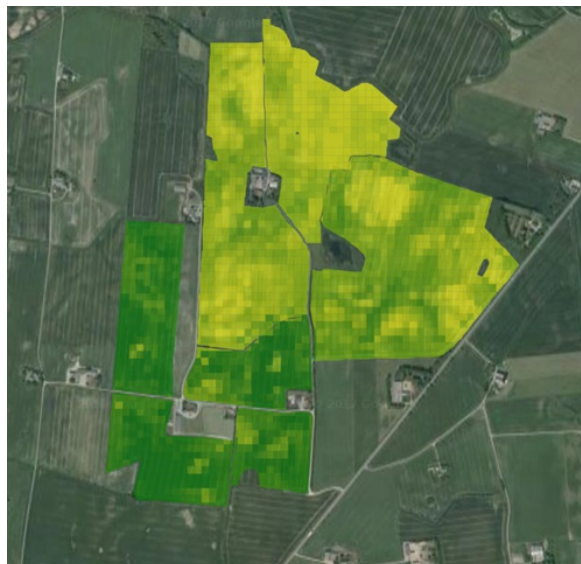
CropSAT kan derfor helt lavpraktisk bruges til at få overblik over:

1. Gødning; hvis der stadig er en mængde gødning tilbage at bruge af – skal den så fordeles jævnt over alle marker, eller er der nogle marker der skal prioriteres.
2. Vækstregulering; hvilke marker kan have behov.

Har man en gødningsspreder eller en marksprøjte, der

kan graduere gødning eller sprøjtemidler, kan man gå skridtet længere og lave tildelingsfiler der kan bruge satellitternes data meget detaljeret.

Der har været en del udfordring med at få taget satellitbillederne, fordi gode billeder kræver skyfrit vejr. De 3 billeder er næsten ens, og selv om de er taget med 6-7 ugers mellemrum, og viser, at med det forår, der har været, så er det ikke nødvendigvis vigtigt, at satellitbillederne er helt nye.

Billede 2 og 3 De to billeder ER taget på to forskellige datoer, til venstre den 24. marts og til højre den 15. februar 2017.

Vil du gerne i gang med at bruge CropSAT, kan du kontakte Jens Peder Pedersen, Nicolai Smed Kjær, Kristian Elkjær eller Lene Mathiasen

Nye faresymboler på plantebeskyttelsesmidler

Af planterådgiver Henning Frostholt

Det er efter 1. juni 2017 ikke længere tilladt, at sælge plantebeskyttelsesmidler, med de gamle faresymboler.

De nye CLP-mærkede kemikalier har haft en lang indfasningsperiode, der ifølge reglerne skulle være afsluttet inden 1. juni 2017. Det ligger fast, at forhandlere ikke må sælge kemikalier, herunder plantebeskyttelsesmidler, der ikke er mærket efter CLP-reglerne, efter 1. juni 2017. Ændringen er sket over hele EU og gælder mange forskellige kemiske produkter. Fordelen er at alle brugere i hele EU nu vil kunne genkende faresymbolerne og tage passende forholdsregler.

Der har derimod været usikkerhed om, hvordan slutbrugere af bekæmpelsesmidler skulle håndtere kravet om CLP-klassifikation af eksisterende lagre. Alle bekæmpelsesmidler skal have en etikette, som er godkendt af Miljøstyrelsen.

Miljøstyrelsen accepterer derfor ikke, at der ændres på eksisterende etiketter eller at slutbrugere påsætter nye etiketter på emballagen, når det gælder bekæmpelsesmidler.

Derfor har SEGES i januar 2017 anmodet Arbejdstilsynet, som står for kontrollen vedr. CLP-mærkning, om en overgangsperiode for eksisterende plantebeskyttelsesmidler hos slutbrugerne.

Arbejdstilsynet har den 11. maj 2017 meddelt, at man i kontrollen vil indføre en 1-årig overgangsperiode, således at man ved kontrolbesøg hos slutbrugerne alene vil vejlede i CLP-reglerne. Dvs. frem til 1. juni 2018 vil Arbejdstilsynet ikke give påbud eller bødeforlæg til slutbrugerne, hvis der findes plantebeskyttelsesmidler, som ikke er CLP-mærkede.

Vigtig

Sørg for at få sorteret planteværnsmidlerne i kemirummet, så de ældste midler med de gamle faresymboler står forrest på hylden og dermed bliver brugt først – og gerne i løbet af den kommende 1-års overgangsperiode.

Klik her for at se sammenhængen mellem de nye og de gamle symboler.

REGLER OG TILSKUD

Frister for udarbejdelse og underskrifter på skema A, B og B1

Af planterådgiver Henning Frostholt

Der skal altid være en underskrevet kopi af Skema A på bedriften og Skema B1 skal være underskrevet senest 31. juli, hvis der er harmoniproblemer.

Forårsarbejdet er nu ved at være overstået og der er så småt ved at falde ro på det hele. Det vil nu være en god idé at få samlet op, efter de hektiske dage med såning og gødskning af markerne. Er planen fulgt eller har andre omstændigheder gjort, at der blev sået en anden afgrøde eller fik marken egentlig den gødning der var bestemt for marken? Hvis der ikke blev modtaget eller overført den mængde husdyrgødning der var planlagt, er det også vigtigt at der bliver justeret i Skema B1. Skal der korrigeres i markplanen er det vigtigt at du giver din planterådgiver besked, så afgrøden kan blive ændret – både i gødningsplanen, men også i fællesskemaet.

Skema A: Gødningsplanlægning/gødningskvoteberegning

Der skal foreligge et underskrevet Skema A på bedriften. Det er ikke tilstrækkeligt, at du som landmand har skemaet liggende elektronisk i Mark Online.

For at kunne anvende gødningsplanen som dokumentation for ændringer, skal denne opdateres i løbet af planperioden, så den stemmer overens med de faktiske forhold. Husk at gemme den oprindelige gødningsplan, hvoraf det fremgår, at gødningsplanlægningen er sket inden 21. april 2017, som var fristen for indsendelse af Fællesskema 2017.

Det er et krav, at på bedrifter, der benytter sig af undtagelsen om 2,3 DE/ha, skal skema A udarbejdes elektronisk i Tast selv-service i skemaet "Gødningskvote og efterafgrøder. Derudover skal bedrifter der anvender N-kvotetilbrød hvede anmelde de pågældende arealer i Tast selv-service.

På kvægbrug, der gør brug af 2,3 DE-undtagelsen, skal skema A revideres senest syv dage efter enhver ændring. Der er ikke krav om at ændringerne skal laves i Tast selv-service, det kan tilføjes i hånden på det udskrevne Skema A, der skal findes på bedriften.

Skema B: Gødningsregnskab

Senest 31. marts skal gødningsregnskabet være indberettet elektronisk via www.landbrugsindberetning.dk.

Der skal altid opbevares en kopi af gødningsregnskabet på bedriften. Bemærk, at der er krydsoverensstemmelse (KO) på for sen/manglende udarbejdelse af gødningsregnskabet (krav 1.17). Der er ikke KO på manglende indsendelse af gødningsregnskabet.

Skema B1: Kvittering for overførsler af husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og afgasset biomasse

Skema B1 skal være underskrevet af modtager senest 31. juli 2017, hvis afsætningen skyldes harmoniproblemer. Hvis der er tale om overførsler i den forlængede periode, skal underskriften dog først være på plads 30. september 2017.

Hvis der afsættes husdyrgødning, uden at det er nødvendigt for at opfylde harmonikravet, skal der senest foreligge et underskrevet skema B1 den 31. marts 2018.

Der skal altid findes en underskrevet kopi af Skema B1 på virksomheden, efter indsendelse af gødningsregnskabet.

Den overførte husdyrgødning kan som hovedregel kun fratrækkes forbruget, hvis modtager er tilmeldt Register for Gødningsregnskab. Dette gælder ikke ved afsætning til biogas- og forarbejdningsanlæg, eller hvis der afsættes husdyrgødning af græssende dyr på MVJ ON-arealer eller særlige naturarealer som fx § 3-arealer og fredede arealer (her skal der foreligge en skriftlig græsningsaftale).

På økologiske bedrifter skal en underskreven kopi af skema B1 findes samtidig med overførslen af husdyrgødning.

Græssende dyr

Husk at udfylde et Skema B1 for den gødning, som dyr afsætter under afgræsning.

Forpagtningsaftaler

Hvis forpagtet jord er med til at opfylde et harmonikrav, skal forpagtningsaftalen være skriftlig og indeholde oplysninger om arealets størrelse, parternes navne, adresser, CVR/CPR-nr., startdato, slutdato eller opsigelsesvarsel og dato for indgåelse af aftale jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 34, stk. 2.

Kravet om skriftlige forpagtningskontrakter i denne sammenhæng er omfattet af krydsoverensstemmelseskrav 1.22: Grænser for tildeling af husdyrgødning (harmonireglerne). Det må antages, at overtrædelse af kravet om skriftlighed samt fristen for underskrift hhv. den 31. juli eller 30. september også er omfattet af krav 1.22, selvom kravet ikke er nævnt direkte i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

VANDING

Vandingsvejledningen er flyttet til hjemmesiden

Af planterådgiver Thomas Harbo

Fra og med denne uge, er vores vandingsvejledning flyttet til vores hjemmeside www.SAGRO.dk. Vandingsvejledningen opdateres én gang ugentligt – mandag eller tirsdag.

Vandingsvejledningen vil fremover bestå af det aktuelle nedbørsunderskud i en række aktuelle afgrøder samt en prognose for de kommende fem døgn. Dette suppleres med en vandingsvejledning. Vandregnskabet og vandingsvejledning udarbejdes for 14 lokaliteter spredt ud over SAGROs primære rådgivningsområde.